

JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Education and Communication

UTBILDNINGSPLAN
**Ämneslärarprogrammet med inriktning mot
gymnasieskolan (Hi), 300 högskolepoäng**

Programstart: Hösten 2019

UTBILDNINGSPLAN

Ämneslärarprogrammet med inriktning mot gymnasieskolan (Hi), 300 högskolepoäng

Teacher Education for Upper Secondary Education (Hi), 300 credits

Programkod:	LAH17	Programstart:	Hösten 2019
Fastställd av:	VD 2016-09-01	Utbildningsnivå:	Grundnivå och avancerad nivå
Reviderad av:	VD 2019-03-14		
Version:	3		

Examensbenämning

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan.

Degree of Master of Arts in Upper Secondary Education.

Programbeskrivning

Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i gymnasieskolan är en professionsutbildning som efter genomgången utbildning leder till ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i de undervisningsämnen som utbildningen omfattar. Utbildningen omfattar 300 högskolepoäng och examen avläggs på avancerad nivå.

Utbildningen styrs av Bestämmelser för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Högskolan i Jönköping och anordnas i enlighet med vad som anges i högskolelagen (SFS 1992:1434 ändrad 2012:490). Examen utfärdas i enlighet med Högskoleförordningens examensordning (Högskoleförordningen 1993:100, bilaga 2, med senare ändringar).

Utbildningen utgår från av statsmakterna fastlagda mål, beslutade läroplaner och andra styrdokument för relevant verksamhetsområde och bedrivs i överensstämmelse med de internationella deklARATIONER och överenskommelser som Sverige förbundit sig att beakta, t.ex. FN:s konvention om barnets rättigheter. Lärarutbildningen vid HLK skall baseras på ett inkluderande perspektiv, vilket innebär strävan efter att lärarstudenterna utvecklar förmågor att anpassa verksamheten utifrån alla elevers förutsättningar och behov.

Mål

Allmänna mål för högskoleutbildning

Mål för högskoleutbildning på grund- och avancerad nivå (Högskolelagen SFS 1992:1434 ändrad 2012:490).

Utbildning på grundnivå skall utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,

- följa kunskapsutvecklingen och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

Utbildningen på avancerad nivå ska väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå eller motsvarande kunskaper. Utbildning på avancerad nivå ska innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och ska, utöver vad som gäller på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller forsknings- och utvecklingsarbete.

Mål för ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan (Högskoleförordningen 1993:100, bilaga 2; SFS 2013:1118).

För ämneslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som ämneslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan ska studenten

- visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser samt visa kännedom om vuxnas lärande,
- visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
- visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den verksamhet som utbildningen avser,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- visa kunskap om skolväsendets organisation och villkor, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia och
- visa fördjupad kunskap om bedömning och betygsättning.

Färdighet och förmåga

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,
- visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,

- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov,
- visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika medierna och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För ämneslärarexamen ska studenten

- visa självkännet och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälls- och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

Innehåll

Utbildningsområden

Utbildningen omfattar följande tre områden: ämnes- ämnesdidaktiska studier med relevans för undervisning i något av skolväsendets ämnen för vilket det finns en fastlagd kurs- eller ämnesplan, utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng och verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng, förlagd inom relevant verksamhet och ämne.

Efter genomgången utbildning ska studenterna ha tillägnat sig både goda ämneskunskaper och lärarspecifika yrkeskunskaper, vilket kräver god integrering mellan de tre utbildningsområdena och en god växelverkan mellan de högskoleförlagda och de verksamhetsförlagda delarna.

Kunskaper och färdigheter i att använda digitala verktyg integreras i kurserna.

Den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK)

Den utbildningsvetenskapliga kärnan omfattar 60 högskolepoäng och innehåller åtta kurser på såväl grund- som avancerad nivå. I anslutning till dessa kurser ingår VFU med sammanlagt 15 högskolepoäng. Studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan anknyter till kommande yrkesutövning och omfattar följande: skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund, innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna; läroplansteori och didaktik; vetenskapsteori och forskningsmetodik; utveckling, lärande och specialpedagogik; sociala relationer, konflikthantering och ledarskap; bedömning och betygsättning samt utvärdering och utvecklingsarbete.

Kursernas innehåll är dels gemensamt för alla lärarstudenter dels specifikt inriktat mot kommande yrkesverksamhet.

Ämnes- och ämnesdidaktiska studier inklusive metodik

Ämnes- och ämnesdidaktiska studier består av studier i två undervisningsämnen, varav ett ämne ska omfatta en fördjupning om 120 högskolepoäng i relevant ämne/ämnesområde och det andra

ämnet en fördjupning om 90 högskolepoäng. Inom ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i gymnasieskolan vid Högskolan i Jönköping kan följande undervisningsämnen ingå:

- engelska, historia, religionskunskap, samhällskunskap och svenska

Studierna ska ha en tydlig ämnesdidaktisk prägel för att på bästa sätt förbereda studenterna för det kommande yrket som lärare. VFU, 15 högskolepoäng, genomförs i anslutning till de ämnes-ämnesdidaktiska studierna och kopplas till relevanta ämnen.

Självständiga arbeten

Utbildningen innehåller två självständiga arbeten (examensarbeten), 15 högskolepoäng vardera, som skrivs inom ramen för ämnesstudierna. Dessa arbeten bör spegla utbildningens examensmål. Kunskaper som studenten har tillägnat sig inom ramen för VFU och UVK ska också finnas med. Syftet med examensarbetena är att studenten förbereds för att bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och didaktik.

Den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU)

VFU omfattar 30 högskolepoäng, och ska genomföras i en för studentens inriktning relevant verksamhet. Genom de verksamhetsförlagda delarna av utbildningen ska utbildningen knytas samman med den kommande yrkesverksamheten, och studenten ges praktisk erfarenhet av, övning i, och systematisk förberedelse för sin kommande yrkesverksamhet. Studenterna ska, både under handledning och självständigt, utveckla kompetens att svara för planering, genomförande, dokumentation, utvärdering och utveckling av pedagogisk verksamhet och undervisning. Särskild vikt läggs vid förmågan att se alla elevers olikheter och behov.

Progression

Programmet omfattar kurser som är placerade i en studiegång som sammantaget bidrar till att studenterna successivt utvecklar sin förmåga att arbeta självständigt som ämneslärare i gymnasieskolan. Progression sker både inom det vetenskapliga och det professionella fältet. Progression av kurser sker dels inom grundnivå och dels mellan grundnivå och avancerad nivå.

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan med fördjupningsämne historia. Övriga ämnen: engelska eller religionskunskap

Kursförteckning

Utbildningsvetenskaplig kärna:

Förskola, skola och läraryrke på vetenskaplig grund och verksamhetsförlagd utbildning I (UVK), 15 hp

Vetenskapliga perspektiv och metoder (UVK), 7,5 hp

Lärande och utveckling för ämneslärare (UVK), 7,5 hp

Specialpedagogik för ämneslärare (UVK), 7,5 hp

Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap för ämneslärare (UVK), 7,5 hp

Bedömning och betygsättning för ämneslärare (UVK), 7,5 hp

Utvärdering och utveckling och verksamhetsförlagd utbildning IV för ämneslärare (UVK), 15 hp

Skolans uppdrag och lärarens profession i ett föränderligt samhälle för ämneslärare (UVK), 7,5 hp

Ämnes- ämnesdidaktiska studier:

Ämne 1, 120 hp

Ämne 2, 90 hp

Verksamhetsförlagd utbildning, 15 hp

Historia

Historia, 1-30 hp

Historia, 31-60 hp

Historia, 61-90 hp
Historia, 91-120 hp

Engelska
Engelska, 1-30 hp
Engelska, 31-60 hp
Engelska, 61-90 hp

Religionsvetenskap
Religionsvetenskap, 1-30 hp
Religionsvetenskap, 31-60 hp
Religionsvetenskap, 61-90 hp

Programmet är under uppbyggnad och eventuellt kan smärre förändringar avseende kursers och delkursers längd och namn komma att ske.

Undervisning och examination

Kurser

För varje i utbildningen ingående kurs upprättas en särskild kursplan, som fastställs av utbildningschef efter behandling i utbildningsrådet. För varje kurs utses en examinator och det ska finnas ett kurslag, bestående av de lärare som svarar för huvuddelen av undervisningen. Kurslaget har ansvaret för att kursen planeras, genomförs och värderas enligt gällande bestämmelser. Inom kurslaget leds och samordnas arbetet av en kursansvarig lärare. Representanter för studenterna ska beredas tillfälle att medverka i kurslagets arbete.

Undervisning

Undervisningsresurser och studieinsatser ska sammantaget ge studenterna en god förberedelse för de kommande arbetsuppgifterna. Undervisningen består av föreläsningar, gruppundervisning, seminarier, handledning, exkursioner och fältstudier m.m. Dessutom är delar av undervisningen verksamhetsförlagda. Undervisning sker i huvudsak på svenska men undervisning på engelska ingår. I utbildningen används webbplattformen Ping-Pong.

Det personliga ansvaret för utbildningens resultat betonas. Undervisningen har ett innehåll och en uppläggning som förutsätter ett aktivt deltagande och gör att studenterna utvecklar förmåga till kritisk och analytisk prövning av förvärvade kunskaper och erfarenheter.

Examination och betyg

För varje kurs sätts ett sammanfattande betyg. Betyg sätts efter en tregradig skala med något av uttrycken Väl godkänd, Godkänd eller Underkänd. Om särskilda skäl föreligger beslutar utbildningschef i samråd med utbildningsledare om annan skala för viss kurs. Hur sammanvägning sker av betyg på olika examinationsmoment till ett samlat kursbetyg ska anges i kursplanen. Examinationsformer ska bestämmas för varje kurs så att de ger underlag för en individuell bedömning av varje student, utifrån kursens lärandemål. Student som fått godkänt betyg på ett examinationsmoment kan inte examineras igen för att höja betyget. Närmare bestämmelser om examination och betygssättning återfinns i respektive kursplan samt i de studieranvisningar som tillhandahålls vid kursstart.

Examinator för kurs beslutas av VD. Examinator ska samordna betygssättningen och se till att betyg avges av respektive lärare för varje i kursen ingående examinationsmoment. För examensarbetena utses examinator i särskild ordning.

En student erbjuds normalt tre examinationstillfällen per examinerade moment och år. En student som inte har blivit godkänd på ett eller flera examinerande moment har rätt att åter

examineras på dessa moment först i samband med nästa examinationstillfälle för momentet, som ska infalla senast 12 veckor efter ordinarie examination. Detsamma gäller om studenten inte lämnat in skriftliga, examinerande uppgifter i tid eller varit frånvarande utan att anmäla giltigt förfall vid sådana examinerande moment som kräver närvaro. Efter att ha blivit underkänd vid examination på samma moment tre gånger har studenten rätt att på begäran få därpå följande examination bedömd och betygssatt av ny examinator.

Antalet examinationstillfällen på den del av utbildningen som är verksamhetsförlagd (VFU) är begränsad. En student som inte godkänts vid första tillfället har rätt att genomföra VFU ytterligare två gånger. Efter att ha blivit underkänd på VFU två gånger har studenten rätt att på begäran få följande examination bedömd och betygssatt av ny examinator samt att handledas av annan handledare än vid tidigare tillfällen.

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet samt Historia 1b eller 1a1 och 1a2, Samhällskunskap 1b eller 1a1 och 1a2. Eller: Engelska 6/B, Historia A, Matematik A, Samhällskunskap A, Svenska 3/B eller Svenska som andraspråk 3/B. Dessutom krävs godkänt resultat på antagningsprovet.

Tillgodoräknande

En student som gått igenom delar av högskoleutbildning med godkända resultat vid någon annan svensk eller utländsk högskola, eller har inhämtat motsvarande kunskaper och färdigheter på annat sätt, kan efter prövning få detta tillgodoräknat inom ramen för utbildningen. Efter framställan av studenten, innehållande nödvändig dokumentation, beslutar utbildningsledaren om tillgodoräknande kan ske.

Villkor för fortsatta studier

För studier på avancerad nivå krävs godkända studier på grundnivå omfattande minst 90 hp. För examensarbete på avancerad nivå krävs godkänt examensarbete på grundnivå. För VFU gäller att föregående VFU måste vara godkänd. Övriga särskilda förkunskapskrav anges i respektive kursplan.

Examenskrav

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan avläggs på avancerad nivå och uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 300, eller när så krävs, 330 högskolepoäng och i övrigt uppfyller kraven för ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i enlighet med Högskoleförordningens examensordning (Högskoleförordningen 1993:100, bilaga 2). Utbildningen ska omfatta en fördjupning om 120 högskolepoäng i relevant ämne eller ämnesområde och en fördjupning om 90 högskolepoäng. När svenska, samhällskunskap eller musik ingår krävs dock alltid 120 högskolepoäng i dessa ämnen. Inriktningen ges med ämneskombination i engelska eller religionsvetenskap. Om särskilda skäl föreligger kan andra ämneskombinationer godtas.

Kurserna inom programmet (se kursförteckning) skall vara genomförda med godkänt resultat. Även andra kurser med liknande innehåll och omfattning kan efter särskilt beslut av utbildningsledare ingå i examen (se Tillgodoräknande).

Kvalitetsutveckling

Undervisningen skall präglas av studenternas medinflytande och medansvar. Studenternas medinflytande skall möjliggöras genom formell representation i för utbildningen och studiemiljön relevanta beslutande och beredande organ samt genom en fortlöpande kommunikation mellan studenter/studentrepresentanter och utbildningens ledning. Representanter för studenterna skall även beredas plats i tillfälliga arbetsgrupper vilka behandlar för utbildningen relevanta frågor samt i kurslagsarbete.

Efter varje kurs ska en utvärdering genomföras enligt särskilt fastställda anvisningar. Den

kursansvarige läraren är ansvarig för att så sker. Kursutvärderingen ska genomföras i samråd med undervisande lärare och studenterna. Den ska inriktas i huvudsak på måluppfyllelse, innehåll, uppläggning och relevans för studenternas professionella utveckling. Kursutvärderingens resultat ska sammanfattas skriftligen genom den kursansvarige lärarens försorg, samt om möjligt en student, på ett sådant sätt att den kan utgöra ett underlag för vidareutveckling av kursinnehåll och arbetsformer samt vara till ledning för kommande planering. Sammanfattad och kommenterad kursutvärdering ska göras tillgänglig för studenter genom att publiceras i Ping-Pong.

Resultatet ska tillställas kvalitetsansvarig för utbildningen samt göras tillgänglig för studentorganisation. Kursutvärderingen utgör underlag för kvalitetsarbetet i programnämnd. Till kursutvärderingen ska också fogas kursansvarigs/medverkande lärares synpunkter avseende studenternas närvaro och studieresultat samt eventuella synpunkter på faktorer av betydelse för kursens genomförande.

Efter utbildningens slut ska en samlad utvärdering av hela utbildningen genomföras genom utbildningsledningens försorg.

Övrigt

Särskilda förkunskapskrav för kurs inom programmet anges i respektive kursplan.

Internationalisering

Högskolan för lärande och kommunikation betonar ett internationellt perspektiv och arbetar för att skapa en internationell utbildnings- och forskarmiljö. Studenterna ska kunna erbjudas möjlighet att förlägga viss del av utbildningen utomlands. Svenska studenter erbjuds att studera tillsammans med inresande studenter. Internationella inslag i undervisningen på hemmaplan sker genom besökande lärare/forskare från andra länder som deltar i undervisningen. IKT används för internationella kontakter. Viss undervisning sker på engelska. I kurserna görs internationella jämförelser. Kurslitteratur på engelska används.

För utlandsstudier gäller särskild ansökan. Utbildningsledare ska i förväg godkänna kurser i utlandsstudier så att de kan tillgodoräknas inom programmet.

Studenternas egna erfarenheter från praktik och annan verksamhet, t.ex. utlandsstudier ska tas tillvara i undervisningen.

Studieuppehåll

Studenter som antagits till ett program har platsgaranti på de kurser som ingår i programmet, eller motsvarande kurser, under den tid som motsvarar normalstudietid på programmet.

Utbildningsledningen kan på ansökan av en student bevilja studieuppehåll om skäl för detta finns. Ansökan om studieuppehåll beviljas vanligtvis för ett läsår i taget och studenten hänvisas till att följa studiegången för studenter som antagits vid senare tillfälle. En student som fått studieuppehåll har rätt att återuppta studierna efter uppehållstidens utgång med samma garanti för plats som gällde före studieuppehållet men med reservation för att ändringar av utbildnings- och kursplaner kan genomföras under uppehållstiden.

En student som lämnar utbildningen ska anmäla studieavbrott. Den som lämnar studierna utan att ha fått en ansökan om studieuppehåll beviljad anses ha avbrutit utbildningen. Den student som inte anmäler återupptagande av studier efter beviljat studieuppehåll anses ha avbrutit utbildningen.

Avrådan och avbrytande av studier

Om det föreligger tveksamhet om en students förutsättningar att fullfölja utbildningen med godkänt resultat eller om hans/hennes lämplighet för det yrke utbildningen syftar till ska utbildningsledningen utreda om studenten bör avrådas från att fullgöra utbildningen.

Utredningen ska ske i samråd med berörda lärare inom såväl högskole- som verksamhetsförlagda delar av utbildningen och ska också innefatta ingående samtal med

studenten själv. En student, som efter utredning bedöms sakna tillräckliga förutsättningar för att fullfölja utbildningen eller vara olämplig för yrket, ska avrådas från att fortsätta studierna.

Studenten ska då beredas tillfälle att med studievägledare diskutera alternativa utbildningar. En student som efter tre möjligheter att nå godkänt resultat på verksamhetsförlagda studier ändå inte nått godkänt resultat ska avrådas från fortsatta studier.

Högskolan i Jönköping får avbryta en students medverkan i praktik under pågående kurs i de undantagsfall som en student i praktik visat grov oskicklighet. Detsamma gäller om grov oskicklighet visats under moment i utbildningen som förbereder för praktik. Ett beslut om avbrytande av praktik ska fattas skriftligt av VD efter förslag från examinator eller kursansvarig lärare. De förutsättningar som krävs för beslutet ska framgå av kursplanen. En förutsättning är att det bedöms föreligga en påtaglig risk att studenten kan komma att skada annan person. En student vars praktik har avbrutits p.g.a. grov oskicklighet får inte delta i kursen på nytt innan högskolan har kontrollerat och godkänt att studenten har de kunskaper och färdigheter som behövs. Snarast möjligt efter beslutet ska högskolan fastställa en individuell plan för studenten där det framgår vilka kunskaps- och färdighetsbrister som finns, vilket stöd studenten kan räkna med från högskolan, hur kontrollen ska gå till, när den första kontrollen ska äga rum och när eventuella nya kontroller får äga rum.

För Högskolan i Jönköping gäller en särskild antagningsordning för utbildningar på grundnivå och avancerad nivå. Fastställs av Nämnden för utbildning och forskning varje år senast 15 april.